

Ostavština Silvija Bombardellija u Knjižnici Umjetničke akademije u Splitu

Vito Balić, Maja Džaja Krile, Žana Siminiati Violić

Sveučilište u Splitu
Umjetnička akademija
Zagrebačka 3
HR 21 000 Split
vito.balic@umas.hr
majadz@umas.hr
zana@umas.hr

UDK 027.1.Bombardelli, S
Pregledni rad / Review Paper
Primljeno / Received: 21.10.2024.
Prihvaćeno / Accepted: 04.11.2024.

Sažetak

Zbirka Bombardelli iz Knjižnice Umjetničke akademije u Splitu dio je ostavštine osobne biblioteke hrvatskog skladatelja Silvija Bombardellija koju je nakon njegove smrti Knjižnici darovala njegova supruga Dunja Adam. Zbirka obuhvaća vrijednu građu iz područja glazbe: knjige, rukopise, note i časopise. Značenju Zbirke pridonose Bombardellijeve intervencije i bilješke u notnim materijalima iz kojih otkrivamo nove podatke i nastanke različitih varijanti istih skladbi. Iz vlastoručnih označavanja, zapisanih bilješki i misli u knjigama, stječe se dublji uvid u teme koje su autora zanimala u glazbenoj literaturi i njegova razmišljanja o njima. U posvetama raznih autora koji su Bombardelliju darovali vlastite publikacije, a koje su pohranjene u Zbirci, mogu se uočiti relacije sa suvremenima i kulturne i društveno-socijalne prilike vremena u kojemu je živio. Posebna važnost ovoga rada u točnom je popisu i opisu Bombardellijevih djela, koja se čuvaju u Knjižnici UMAS-a, kako bi se omogućile njihove izvedbe i suvremena izdanja. U radu će se skrenuti pozornost i na sadržajno upotpunjavanje Zbirke Bombardelli materijalima iz Zbirke Škunca.

Ključne riječi: *Silvije Bombardelli, Zbirka Bombardelli, Zbirka Škunca, Knjižnica Umjetničke akademije u Splitu, partiture, glazbena ostavština*

Uvod

Knjižnica Umjetničke akademije u Splitu (u daljnjem tekstu Knjižnica UMAS-a) posjeduje nekoliko *memorijalnih zbirki*¹ koje su dar umirovljenih profesora Umjetničke akademije u Splitu (u daljnjem tekstu UMAS) i drugih značajnih umjetnika i pojedinaca koji su imali doticaja sa Splitom. Vrijedne zbirke s povjerenjem su ustupane Knjižnici za njihova života ili posredstvom njihovih nasljednika. Među njima je i Zbirka Bombardelli koja se predstavlja u ovom radu.

Građu iz ostavštine Silvija Bombardellija, nakon skladateljve smrti, Knjižnici UMAS-a darovala je njegova supruga Dunja Adam² 2007. godine. Građa iz njegove osobne biblioteke, tematski vezana isključivo za glazbenu umjetnost, bila je pripremljena u kutijama i djelomično razvrstana po područjima i bez popisa. Knjižnica UMAS-a prihvatila je darovanu građu prema istim standardima odabira koji se primjenjuju za kupljenu građu³ i izgradnju zbirki čija nabava prati nastavne planove i programe, znanstveno-nastavne i umjetničke potrebe pojedinih odsjeka UMAS-a.⁴

Cjelovita darovana građa uvrštena je u fond Knjižnice UMAS-a pod nazivom Zbirka Bombardelli. Note, knjige i ostala građa uklopljeni su u postojeći knjižnični fond, fizički nisu smještene kao cjelina na polici, ali su virtualno objedinjene u mrežnom katalogu knjižnice Metelwin programa.⁵ Drugi dio ostavštine, najveći broj djela i osobnih dokumenata Silvija Bombardellija, čuva se u Hrvatskom državnom arhivu u Zagrebu, prema informacijama dostupnima na stranicama Nacionalnog arhivskog informacijskog sustava.⁶

- 1 Za fondove istaknutih javnih ustanova i pojedinaca koristi se termin *memorijalna zbirka* prema navodima Hrvoja Morovića. Vidi: Mihaela KOVAČIĆ: Kroz online katalog do imaginarnih zbirki: primjer kulturne baštine SKS, *Vjesnik bibliotekara Hrvatske*, 56 (2013) 1/2, 263.
- 2 Dunja Adam (1943.–2010.), jedna je od najistaknutijih autorica splitskog lutkarstva. Iskazala se kao glumica, spisateljica dramskih tekstova i redateljica Gradskog kazališta lutaka Split.
- 3 Darovi za zbirke: smjernice za knjižnice. // Darovi za zbirke: smjernice za knjižnice. Upute za izradbu smjernica za izgradnju knjižnične zbirke primjenom modela *Conspectus*. Međunarodna posudba i dostava dokumenata: načela i smjernice za postupanje. Model nacionalnog pravilnika za međuknjižničnu posudbu. Zagreb: Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2010, 13.
- 4 Upute za izradbu smjernica za izgradnju knjižnične zbirke primjenom modela *Conspectus*. // Darovi za zbirke: smjernice za knjižnice. Upute za izradbu smjernica za izgradnju knjižnične zbirke primjenom modela *Conspectus*. Međunarodna posudba i dostava dokumenata: načela i smjernice za postupanje. Model nacionalnog pravilnika za međuknjižničnu posudbu. Zagreb: Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2010, 35.
- 5 Zbirka Bombardelli, Dostupno na: <http://library.foi.hr/lib/booksearch.php?B=418&H=&E=&V=&zbi=B> (pristup 1.10.2024.).
- 6 Fond Silvije Bombardelli, Hrvatski državni arhiv, Zagreb, sign. HR-HDA-1008: „Povijest jedinice: Gradivo fonda darovali su Silvije

U komparativnoj obradi Zbirke Bombardelli poslužila nam je građa iz Zbirke Škunca koju su u više navrata darivali Knjižnici UMAS-a Mirjana i Josip Škunca, umirovljeni profesori UMAS-a. Zbirka Škunca obuhvaća notna izdanja, knjige iz područja glazbe i drugu prikupljenu građu, među kojom se čuvaju i materijali vezani uz djelovanje skladatelja Silvija Bombardellija. Popisi Bombardellijevih skladbi koji se nalaze u ovoj zbirci, a koje je priredio sam autor i partiture njegovih skladbi, pomogli su nam u identificiranju građe i njezinoj dataciji. Ostali materijali o Bombardelliju, koje je prikupila Mirjana Škunca, bit će dragocjena građa za daljnje proučavanje autorova života i stvaralaštva.

Silvije Bombardelli

Silvije Bombardelli (Split, 3. 3. 1916.–Split, 1. 10. 2002.) bio je splitski skladatelj i dirigent koji je nakon obrazovanja u rodnom gradu nastavio glazbeni studij u Beogradu na Muzičkoj školi „Stanković“, gdje je učio violinu, pohađao nastavu na „teoretsko-nastavničkom pedagoškom odsjeku“ i studirao kompoziciju kod Milenka Živkovića i Mihajla Vukdragovića, a privatno i kod J. Štolcera Slavenskog.⁷ Godine 1950. usavršavao se i u dirigiranju kod Igora Markevića u Salzburgu. Svoj rad zborovođe i dirigenta započeo je već tijekom studija u Beogradu i potom u Novom Sadu. I u partizanima, u ratnim neprilikama, nastojao je umjetnički djelovati,⁸ što je nastavio u poratnim godinama

Bombardelli (akv. 4/2001) i Dunja Adam Bombardelli (akv. 2004, 24/2007). Sadržaj jedinice: Gradivo fonda sadrži brojne skladbe vokalnih i instrumentalnih djela S. Bombardellija: njegove rukopisne tekstove; razne notne bilješke; materijale sa gostovanja u inozemstvu; plakate te nekoliko filmskih i magnetofonskih vrpca sa zapisima Bombardellijevih skladbi.“ http://arhinet.arhiv.hr/details.aspx?ItemId=1_4894 (pristup 1.10.2024.). Po ovome se može zaključiti da je Dunja Adam u isto vrijeme (2007. god.) ustupila dio suprugove ostavštine Hrvatskom državnom arhivu i knjižnici UMAS-a.

- 7 Najdetajniji životopis Silvija Bombardellija priredio je Josip Mirošević povodom pedesetgodišnjice autorova života, koji je kasnije nadopunio Bogdan Buljan, a potom i Nenad Turkalj. Turkaljev rad objavljen je iste godine kad i članak Ivone Ajanović. Usp. Josip MIROŠEVIĆ: Silvije Bombardelli (povodom pedesetgodišnjice života), *Mogućnosti*, 13 (1966) 7, 719–731; B[ogdan] [BULJAN]: Silvije Bombardelli, u: Bogdan Buljan i Tomislav Kuljiš (ur.): *Splitska scena, list Narodnog kazališta u Splitu*, Split: Narodno kazalište, 1968., br. 2, 5–10; Nenad TURKALJ: Silvije Bombardelli, skladatelj mediteranskog okružja, *Mogućnosti*, 37 (1989) 5–6, 408–426; Ivona AJANOVIĆ: Bombardelli, Silvije, *Hrvatski biografski leksikon*, sv. 2, Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1989., 120–121 (Mrežno izdanje dostupno je na poveznici: <https://hbl.lzmk.hr/clanak.aspx?id=2345>); Krešimir KOVAČEVIĆ: Bombardelli, Silvije, *Muzička enciklopedija*, sv. 1, Zagreb: Jugoslavenski leksikografski zavod, 1971., 217; Krešimir KOVAČEVIĆ–Erika KRPAN: *Hrvatsko društvo skladatelja: 1945.–1995.*, Zagreb: Hrvatsko društvo skladatelja, 1995., 52–53.
- 8 Silvije BOMBARDELLI: Od mora do Durmitora. Skica za partizansku (auto) biografiju, fragmenti iz bilježaka, u: Andrija Tomašek (gl. ur.): *Muzika i muzičari u NOB: zbornik sećanja*, Beograd: Savez organizacija kompozitora Jugoslavije [etc.], 1982., 36–59.

uz intenzivan rad na organizaciji glazbenog života u Splitu, gdje je u narednim desetljećima bio dirigent i direktor značajnijih glazbenih institucija (Uprava i Opera HNK-a u Splitu, Splitske ljetne priredbe / Splitsko ljeto, Splitska filharmonija, KUD „Jedinstvo“...). Kao dirigent nastupao je u mnogim gradovima tadašnje jugoslavenske države i u inozemstvu, a jedino dulje djelovanje izvan Splita bilo je u Zagrebu od 1949. do 1953. godine (dirigent Državnoga simfonijskog orkestra i predavač na Muzičkoj akademiji). Bio je jedan od prvih skladatelja filmske glazbe na području bivše SFRJ i Hrvatske. Ostvario je i značajnu suradnju s Festivalom dalmatinskih klapa u Omišu već od njegova osnutka i prvih stručnih i znanstvenih savjetovanja.⁹

U skladanju¹⁰ je Bombardelli prošao različite stilske stvaralačke faze, od ekspresionističkih utjecaja, preko avangardnih strujanja, a potom i realističkog izraza pa sve do osmišljavanja vlastitog teorijskog sustava,¹¹ uz usporednu dugotrajnu zaokupljenost pojedinim temama dalmatinskog folkloru u traženju različitih skladateljskih rješenja. Bombardelli je već u studentskim danima u Beogradu svoj skladateljski rad vezao uz ideje političke ljevice koje će trajno prožeti većinu njegova stvaralačkog opusa. To se dogodilo pod jakim utjecajem dr. Vojislava Vučkovića kod kojega je slušao predavanja iz estetike i sociologije, a

naглаšeni interesi prema temama ovih dvaju predmeta obilježiti će i daljnji Bombardellijev glazbeno-publicistički rad.¹² Borba u partizanima za vrijeme Drugoga svjetskoga rata i društveno-politički rad u poratnim godinama učvrstit će Bombardellija u njegovu ideološkom angažmanu, što će se odraziti u stilskim promjenama u njegovu skladanju, a postat će i tema prijevora i dijelom utjecati na zanemarivanje njegova stvaralaštva. Ako izuzmemo novinske osvrti,¹³ nalazimo tek manji broj značajnijih stručnih prikaza njegovih djela,¹⁴ a nažalost, rijetka su i njihova suvremena izdanja.

Zbirka Bombardelli

Zbirka Bombardelli obuhvaća knjige, note i časopise koje je Silvija Bombardelli godinama prikupljao kupnjom ili su mu darovane. Metodologiju vrednovanja i definiranja zbirke može se ograničiti na jedan od kriterija prema Michaelu Gormanu.¹⁵ Provedeno je vrednovanje *de visu* na izvornoj građi uz obradu bibliografskih podataka i analizu prema vrsti građe, predmetnim i vremenskim odrednicama, zemljama nakladnika, jezikom publikacija, memorabilijama

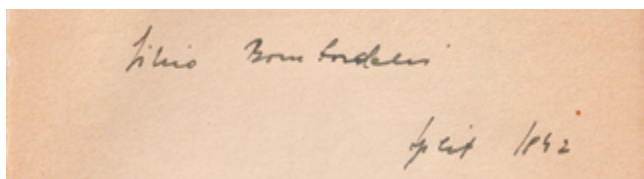
- 9 Usp. Silvije BOMBARDELLI: Neke karakteristike gradske dalmatinske pjesme, *Bilten FDK-Omiš*, br. 1, 1970., 14–21. Ponovljeno u: *Mogućnosti*, 27 (1980) 6, 606–610; i djelomično u: Herci Ganza: *Festival dalmatinskih klapa Omiš 1967–2016*, Omiš: Festival dalmatinskih klapa, 2017., 51; Silvije BOMBARDELLI (prir.): Fragmenti iz dosadašnjih biltena (A), O dalmatinskoj pučkoj pjesmi, *Bilten FDK-Omiš*, br. 9, 1973., 2–8; ISTI: Pred 7. Festival dalmatinskih klapa, *Bilten FDK-Omiš*, br. 6, 1973., 2–11.
- 10 Sve Bombardellijeve ratne kompozicije popisane su i prokomentirane u: Miloš PAJKOVIĆ (odg. ur.): *Bibliografija izdanja u narodnooslobodilačkom ratu 1941–1945*, Beograd: Vojno-istorijski institut, 1964., 148–149. Detaljan popis Bombardellijevih djela priredio je Ivan Bošković povodom pedesetgodinišnice njegova života. Ovaj popis nadopunio je dvije godine nakon toga sam Bošković te Dunja Adam 1989. godine. Usp. Ivan BOŠKOVIĆ: Popis skladaba, članaka i kritika Silvija Bombardelli, *Mogućnosti*, 13 (1966) 7, 731–742; ISTI: Popis skladaba, članaka i kritika te dirigentskog repertoara Silvija Bombardellija, u: Bogdan Buljan i Tomislav Kuljiš (ur.): *Splitska scena, list Narodnog kazališta u Splitu*, Split: Narodno kazalište, 1968, br. 2, 22–36; Dunja ADAM (sastavila): Kronološki popis kompozicija Silvija Bombardellija, *Mogućnosti*, 37 (1989) 5–6, 426–429; ISTA: Kronološki popis članaka i eseja Silvija Bombardellija, *Mogućnosti*, 37 (1989) 5–6, 429–431.
- 11 Usp. Silvije BOMBARDELLI: DO–DECA..., (školske) minijature... (fotokopija rukopisa), Split: 1979.; Mirjana SIRIŠEVIĆ: Dekafonski sustav Silvija Bombardellija, *Bašćinski glasi*, knj. 3, 1994., 187–196; Mirjana BABIĆ SIRIŠEVIĆ: Elementi kontinuiteta u djelima splitskih skladatelja Silvija Bombardellija, Rubena Radice, Frane Parača i Olje Jelaska, u: Jelena Hekman (gl. ur.): *Hrvatska glazba u XX. stoljeću*, Zbornik radova sa znanstvenoga skupa održanog u palači Matice hrvatske 22–24. studenoga 2007., Zagreb: Matica hrvatska, 2009., 58–63; Snježana DOBROTA: Silvije Bombardelli: „Carpet Snakes“, balet, *Bašćinski glasi*, knj. 5, 1996., 253–284.

- 12 Usp. Nikša GLIGO: Avangarda–ideologija–ekstemporacija: Ekstempore Silvija Bombardellija 23 godine poslije, u: Eva Sedak (ur.): *Između moderne i avangarde. Hrvatska glazba 1910–1960*, Radovi s muzikološkog skupa održanog u Zagrebu, 13.–14. 12. 1996., Zagreb: Hrvatsko muzikološko društvo, 2004., 85–90.
- 13 Usp. Tomislav KULJIŠ: Izvodi iz kritika i osvrta na umjetnički rad Silvija Bombardellija, u: Bogdan Buljan i Tomislav Kuljiš (ur.): *Splitska scena, list Narodnog kazališta u Splitu*, Split: Narodno kazalište, 1968., br. 2, 38–61.
- 14 Rane, kratke prikaze Bombardellijevih djela objavio je Krešimir KOVAČEVIĆ: *Hrvatski kompozitori i njihova djela*, Zagreb: 1960., str. 67–75. Postoje još opsežniji stručni prikazi baleta *Poklade* (J. MIROŠEVIĆ: Silvije Bombardelli, 724–731.), baleta *Carpet snakes* (S. DOBROTA: Silvije Bombardelli: „Carpet Snakes“, 253–284.), skladbe *Misečina* (Anamarija TADIN: Analiza skladbe *Misečina* Silvija Bombardellija i obrada za kvartet saksofona, *Bašćinski glasi*, knj. 14, 2019., 123–149.) i ciklusa pet glasovirskih minijatura *Mali tužni valceri* (Vito BALIĆ: *Melodijske značajke splitskog glazbenog stvaralaštva*, doktorska radnja, Split: Umjetnička akademija, 2013., 169–174.). Osvrti na više djela mogu se pronaći u: N. TURKALJ: Silvije Bombardelli, skladatelj mediteranskog okružja, 408–426. Tijekom zadnjeg desetljeća 20. stoljeća nastaju još samo dva diplomatska rada s prikazom razvoja Bombardellijeva stvaralačkog stila: Aleksandra KARDUM: *Pregled razvoja stvaralačkog stila S. Bombardellija*, diplomski rad, Split: Fakultet prirodoslovno-matematičkih znanosti i odgojnih područja, 1995. i Mila KUZMANOVIĆ: *Silvije Bombardelli–prilozi za istraživanje, diplomski rad*, Zagreb: Muzička akademija, 1997.
- 15 „Važno tumačenje M. Gorman (Collection development in interesting times: a summary. *Library collections, acquisitions and technical services*, 27(4), 2003, str. 459) koji definira što danas čini jednu knjižničnu zbirku. Prema njemu, to su – svakako analogna građa u fizičkom posjedu knjižnice; analogna građa u fizičkom posjedu drugih knjižnica, a dostupna putem međuknjižnične posudbe; elektronička građa koja je ili kupljena ili na koju je knjižnica preplaćena; a u konačnici – svi elektronički dokumenti u slobodnom pristupu.” Vidi: Kornelija PETR BALOG – Mia KUZMIĆ: Prilozi metodologiji vrednovanja knjižničnih zbirki, *Knjižnica*, 64 (2020) 1–2, 12.

koje se odnose na bilješke te rukopisne *ex libris*, posvete itd.

Zbirka sadrži ukupno 284 bibliografske jedinice, od toga 128 monografija i 156 tiskanih muzikalija u vremenskom rasponu izdanja od 1881. do 1997. godine.

Većina publikacija potpisana je rukopisnim *ex libris*om i obiluje autorovim rukopisnim bilješkama u knjigama, intervencijama i ispravicima u notama. Rukom zabilježena misao, primjedba ili ponekad samo podvučena crta, neposredni je susret čitatelja sa skladateljem, što ovu Zbirku čini jedinstvenom i važnom za proučavanje i razumijevanje Bombardellijevih estetskih pogleda i pripremu kritičkih izdanja njegovih djela.

Slika 1. Rukopisni *ex libris* Silvija Bombardellija iz knjige Gustave Doret: *Temps et contretemps*, Fribourg, 1942.

Monografije i periodika

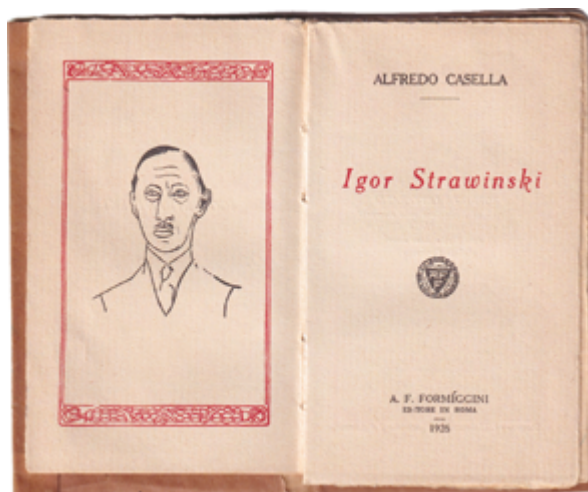
Tematski su zastupljeni glazbeno-teorijski i historiografski radovi, djela iz estetike, psihologije i povijesti glazbe, biografije skladatelja i referentna zbirka. Nakladnici monografija su iz različitih zemalja, najviše ih je iz bivše Jugoslavije i Italije, uz rjeđe primjerke iz Rusije, Njemačke i Francuske. Jugoslavenska izdanja potječu iz druge polovice 20. stoljeća i podudaraju se s građom ostalih glazbenih zbirki Knjižnice UMAS-a. Među njima ima identičnih naslova, ali i novih naslova istih nakladnika, čime se upotpunio i obogatio glazbeni fond.

Najstarija izdanja iz Zbirke Bombardelli dvije su publikacije tiskane krajem 19. stoljeća: Giovanni Alibrandi, *Manuale di musica: all'uso degli insegnanti ed alunni*, Torino, Ermanno Loescher, 1881. i najstarije hrvatsko izdanje, Franjo Ksaver Kuhač, *Vatroslav Lisinski i njegovo doba: prilog za poviest hrvatskog preporoda*, Zagreb, Matica Hrvatska, 1887. Na frontispisu Kuhačeva djela slika je Vatroslava Lisinskog, a na naslovnici pečatni *ex libris* „Medjunarodna Knjižara MORPURGO, Split”.¹⁶

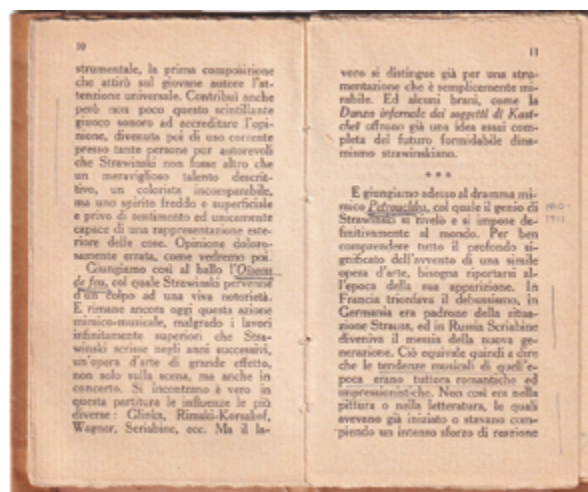
16 Splitska knjižara Morpurgo djelovala je u drugoj polovici 19. stoljeća kao centar kulturnih i političkih zbivanja toga vremena. Osnovao ju je Vid Morpurgo (1838.–1911.), političar, kulturni djelatnik, knjižar, izdavač i bibliograf.

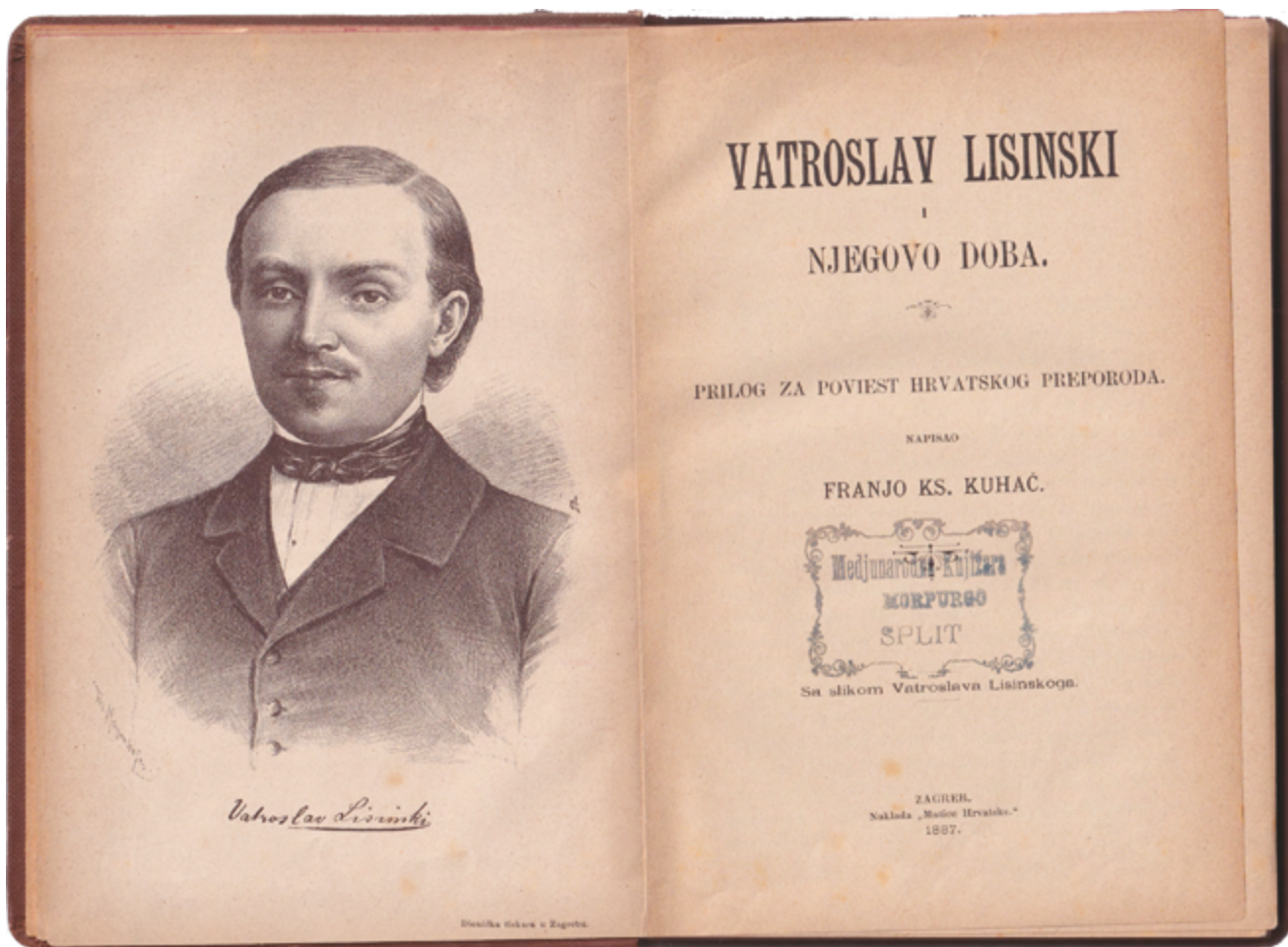
Slika 2. Alfredo Casella, *Igor Stravinski*, Roma: A. F. Formiggini, 1926., korica.

Slika 2a. A. Casella, *Igor Stravinski*, frontispis i naslovnica.

Slika 2b. A. Casella, *Igor Stravinski*, str. 10–11.

Slika 3. Frontispis i naslovnica s pečatnim *ex librisom* „Medjunarodna Knjižara MORPURGO, Split“ u Franjo Ksaver Kuhač, *Vatroslav Lisinski i njegovo doba*, Zagreb, 1887.

Velik i značajan dio Zbirke čine džepna izdanja iz područja teorije i povijesti glazbe koja su upotpunila knjižničnu građu novim naslovima. To su izdanja na talijanskom jeziku, tiskana između dvaju svjetskih ratova, među kojima su najbrojniji primjerci iz serija *Manuali Hoepli* (11 izdanja od 1916. do 1939., izdavač Ulrico Hoepli iz Milana) i *Biblioteca Universale* i *Biblioteca del popolo* (23 izdanja od 1924. do 1941., izdavač Sonzogno iz Milana).

Osim po brojnosti, ova džepna izdanja ističu se i po likovnoj opremi. Kao primjer možemo izdvojiti minijaturnu knjižicu (6,5 cm x 11 cm) *Igor Strawinski* Alfreda Caselle iz serije *Medaglie* rimskog izdavača Formigginija. Na istom primjeru možemo ilustrirati podcrtavanja, kojima je Bombardelli označavao važne i zanimljive dijelove gotovo u većini svojih knjiga.

Od djela glazbeno povijesnog sadržaja izdvaja se trosveščana povijest glazbe Franca Abbatija (*Storia della Musica*,

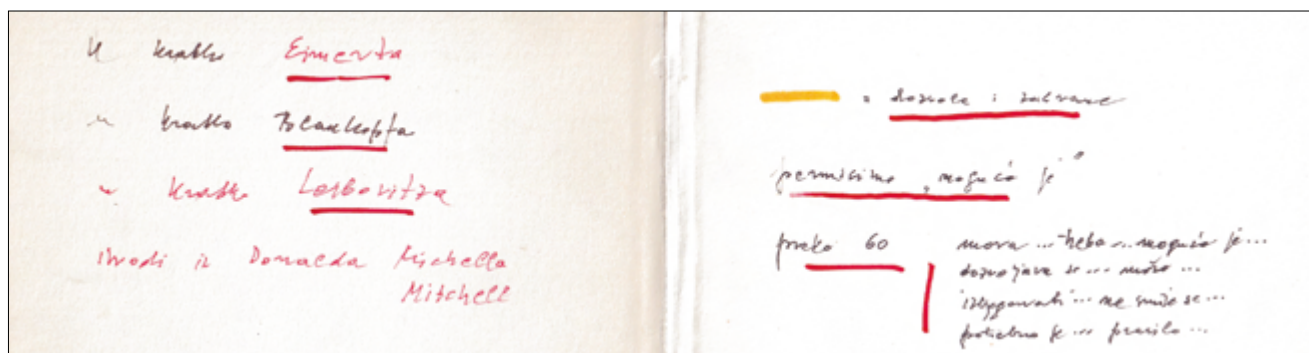
Vol. I. Roma–Medio Evo–Rinascimento, Vol. II. Seicento, Vol. III. Settecento¹⁷, Milano: Fratelli Treves i Garzanti, 1939.–1941.). Zbirka sadrži samo tri naslova referentne građe: Carlo Schmidl, *Dizionario Universale dei Musicisti*, I–II, Milano: Casa Editrice Sonzogno, 1929.; *Leksikon JLZ, A–Ž*, Zagreb: Jugoslavenski leksikografski zavod, 1974.; *Leksikon jugoslavenske muzike*, 1–2, Zagreb: Jugoslavenski leksikografski zavod „Miroslav Krleža“, 1984.

Manji dio zbirke čine časopisi: *Zvuk: jugoslavenski muzički časopis*, Savez organizacija kompozitora Jugoslavije (od br. 71 do 124) i *Pro Musica*, Udruženje muzičkih umetnika Srbije (od br. 81 do 100). U ovim časopisima također postoje Bombardellijeva označavanja kojima je najvećim dijelom obilježavao događaje vezane uz svoje djelovanje.

17 *Storia della Musica* objavljena je u četirima svescima, bogato je ilustrirana crno-bijelo, a svaki svezak ima četiri table u boji.

Marginalije i podcrtavanja

U većini knjiga iz Zbirke Bombardelli nalazimo autorove marginalije, primjedbe na rubovima teksta, ali i različite druge zabilješke uz tekst na početnim, zadnjim stranicama i na koricama. Dio zabilješki su i usputni podsjetnici koje danas nije moguće razumjeti. Učestala su i podcrtavanja, koji put vezana uz marginalije, a najčešće samo kao način isticanja. Najveći broj marginalija vezan je uz teme iz estetike i sociologije glazbe, što je ostao trajan Bombardellijev interes od studentskih dana i predavanja Vojislava Vučkovića, pa ih zbog toga u nekim knjigama ima manje, a u nekima znatno više. Dio ovih marginalija posluzio je Bombardelliju u pripremi vlastitih tekstova o glazbi,¹⁸ a vjerojatno i za predavanja iz estetike i sociologije glazbe. Na početnim i zadnjim stranicama i na koricama često su zapisani brojevi stranica na kojima se nalaze važne marginalije i podcrtavanja.

Slika 4. Na kraju knjige *Studije dvanaesttonskog kontrapunkta* Ernsta Křeneka (Beograd, 1978.) Bombardelli je upisao pregled literature za predavanje na zadnjem listu, a na unutrašnjoj strani korice istaknuo je „dozvole i zabrane” kojima obiluje tekst ove studije.

Među zabilješkama na stranicama knjiga ima i Bombardellijevih biografskih podataka i njegove interpretacije tih podataka, kao primjerice o prijevremenom odlasku u mirovinu u knjizi *Napisi o muzici* Nikole Hercigonje: „1968 otišao sam u ‚prijevremenu’ penziju (52 g)”, (Beograd, 1972., str. 306). Dosta su česti komentari koji se odnose na marksizam i neostvarene ciljeve ondašnje partizanske i „revolucionarne” ideologije, a susreću se i primjedbe u kojima Bombardelli ističe prepoznavanje vlastitih stavova i ideja u tekstu, primjerice: „Tko to pjeva mojim glasom?” (N. Hercigonja, *Napisi o muzici*, str. 394.). Na podcrtavanja nailazimo i u predgovorima notnih izdanja, kao u zbirci *Zborovi a cappella* Jakova Gotovca (Zagreb, 1975.).

Dakako da sve marginalije nemaju istu važnost. Ovdje smo željeli istaknuti njihovu raznovrsnost i ukazati na potrebu

njihove obrade iz perspektive estetičkih, socioloških, ideoloških ili čak biografskih aspekata.

Note

Note u Zbirci Bombardelli razvrstane su kao tiskane muzikalije Silvija Bombardellija i ostalih domaćih i stranih autora. Tiskane su različitim tehnikama: faksimili autografa (uvezani i neuvezani), šapirografirane i tiskane note. U ovom odlomku osvrnut ćemo se na notna izdanja drugih autora, a Bombardellijeve tiskane skladbe prikazat ćemo u nastavku u odlomku „Popis skladbi Silvija Bombardellija u Zbirci Bombardelli”.

Različite oznake uočavaju se i u ovom dijelu Zbirke, ali tu je riječ o tipičnim izvedbenim oznakama (potpisana pedaliranja i druge izvedbene i dirigentske oznake). Bombardelli je u sadržajima u pravilu zaokruživao naslove pojedinih skladbi

koje je izvodio, što nam daje uvid i u njegov svirački repertoar. Dodatno ćemo istaknuti prvi svezak Schubertovih pjesama (*Schubert-Album*, sv. I, Leipzig: Edition Peters, 8846a) u kojemu su rukom dopisani prijevodi pjesama na hrvatski, a prepjev *Vilinskog kralja* priložen je i na posebnom listu s imenom Janka Žganjera 1955. godine. Svi su prepjevi izvrsno prilagođeni metrici glazbe. Nekoliko pjesama ima čak i mađarski prijevod u drugačijem rukopisu.

Posebno treba upozoriti na tri zbirke dalmatinskih pjesama¹⁹ u kojima je Bombardelli označio brojna mjesta u notama koja odudaraju od tipičnih obilježja dalmatinskih višeglasnih napjeva: netipične harmonizacije i kadence,

18 Usp. Silvije BOMBARDELLI: *Ekstempore*, Split: Čakavski sabor, 1973.

19 To su zbirke: Frane TRALIĆ (obr.): *Dalmatinske pjesme i plesovi*, Zagreb: Muzička naklada, 1965.; Dinko FIO: *Dalmatinske pjesme: jednostavne obradbe za mješoviti zbor, zapisi sa otoka Hvara, Korčule, Lastova, Mljeta, Šolte, Visa i Dubrovnika*, Zagreb: Vlastita naklada, 1972. i Josip HATZE: *Dvadeset pučkih popijevaka hrvatskog Jadrana*, Omiš: FDK, 1995.

prelaske tenora u unisono i druga upitna vođenja glasova, netipična udvajanja glasova i postavke sloga te sumnjive naglaske. Ove bi oznake bilo zanimljivo proučiti pogotovo s obzirom na Bombardellijeve napise o klapskom pjevanju, koje je više puta priredio.

Zbirka Bombardelli obogatila je knjižničku građu i s nekoliko rjeđe dostupnih izdanja hrvatskih skladatelja iz prve polovice 20. stoljeća. Spomenimo ovdje najstarije izdanje iz Zbirke, a to je zbirka Dore Pejačević, *Maštanja*, op. 17 (Zagreb: Edition Čaklović, 1920.) i prvo izdanje skladbe *Koleda* Jakova Gotovca (Zagreb: Albini, [193?]). Najnovije izdanje u Zbirci je *Rodil se je Isus spasitelj svita: 20 božićnih napjeva za pjevanje u klapi* (Omiš: FDK, 1994.).

Popisi skladbi Silvija Bombardellija

U više navrata objavljeni su popisi skladbi Silvija Bombardellija,²⁰ ali za upotpunjavanje i usporedbu podataka u ovom radu korišteni su Bombardellijevi vlastiti popisi. Ovi popisi pronađeni su u arhivskim materijalima Mirjane Škunca,²¹ umirovljene redovite profesorice UMAS-a. Mirjana Škunca je 2023. godine ostavila na pohranu u Knjižnici UMAS-a svoju arhivsku građu vezanu za glazbeno-umjetničku baštinu Dalmacije, u kojoj su i prikupljeni materijali o Bombardellijevu opusu, koji su upotpunili i obogatili građu iz Zbirke Bombardelli. Ovi materijali sadrže tekstove i novinske članke o skladatelju, intervju e i njegove tekstove, korespondenciju s Mirjanom Škunca i različite popise vlastitih skladbi koje je Bombardelli osobno sastavljao. Svi popisi i korespondencija pisani su na pisaćem stroju. Na neke od ovih popisa potrebno se posebno osvrnuti jer dokumentiraju kronologije nastanka djela i prate trag kretanja i pohrane notnih materijala tijekom vremena. Bombardelli je na jednom listu popisao nazive svih popisa svojih djela, želeći ostaviti trag gdje se njegova djela nalaze i naveo ih je sljedećim redom:²²

- o. Popis djela po vremenu postanka (cca)²³
 1. Popis kompozicija²⁴
 2. Popis većih djela koja se nalaze u autorovoj zbirci²⁵
 3. Popis partitura i notnih dionica u kazališnoj arhivi – Split
 4. Dionice i sl. u autorovoj arhivi
 5. Popis djela u Nacionalnoj biblioteci u Zagrebu
 6. Popis djela u Naučnoj biblioteci – Split
 7. Popis djela u Muzičkoj školi – Split
 8. Manja djela za klavir – Društvo skladatelja – Zagreb
 9. Fotokopije djela u priv. stanu Bombardelli Vuko
 10. Bibliografija u izdanju Vojnoistrijskog instituta u Beogradu.²⁶

„Popis djela po vremenu postanka” dodan je naknadno i nije objavljen. To je najmlađi popis Bombardellijevih skladbi, a sadrži upotpunjene podatke iz „Popisa kompozicija” koji je objavljen u časopisu *Mogućnosti* 1989. g., gdje se navodi da je popis sastavila Dunja Adam.²⁷ Ovim popisima priloženi su životopis i popis članaka u časopisima od 1950. do 1986. godine.²⁸ Među popisima nalazimo i „Popis kompozicija od ‚Adama i Eve’ (1966) dalje”, koji nije uvršten u prethodni popis.

Ovi popisi otkrivaju brigu samoga skladatelja da sačuva notne materijale svojih djela. U jednom od pisama Mirjani Škunca, 30. listopada 1991. god., Bombardelli o tome piše sljedeće:

Posljednjih godina moje se kompozicije sve rjeđe izvode, bilo na RTV, Radiju (pa) i (na) koncertima. Zbog te situacije resp. notni materijali, polako ali stalno, selili su se iz oficijelnih glazbenih institucija, Opera, Filharmonija i sl. u moj privatni arhiv. I ja sam, osobno, (da bih dobio pregled situacije) sve što sam mogao, povlačio k sebi, tako da se, danas, čitav relevantni opus, uglavnom, nalazi u mom splitskom stanu.

Sada, kad je sve pregledano i sređeno, dio tih partitura (tj. onih od kojih imam prepise i ili fotokopije) razaslao sam na nekoliko adresa, a popis svega toga želio bih da se nađe i kod vas.

Zahvaljujem, Bombardelli Silvije²⁹

20 Usp. fn. 10.

21 Škunca, Mirjana (Osijek, 1938.), muzikologinja. „Od 1979. profesorica povijesti glazbe i analize glazbene literature na Odjelu glazbene kulture Fakulteta prirodoslovno–matematičkih znanosti i odgojnih područja u Splitu a zatim na Odjelu za glazbu Umjetničke akademije Sveučilišta u Splitu (1997.–2007.). Uz znanstveni, od 1960. kontinuirano se bavi i publicističko–kritičarskim radom. Nakon umirovljenja živi i djeluje u Splitu i Zagrebu.” Dostupno na: <https://www.hds.hr/clan/skunca-mirjana/> (pristup 20.9.2024.).

22 Nazivi popisa skladbi koji su ovdje popisani ne podudaraju se uvijek u potpunosti s nazivima koji pišu na pojedinim popisima skladbi. Naslovi koji pišu na popisima skladbi navedeni su u fusnotama. Slične manje nepodudarnosti uočavaju se i u nazivima skladbi u popisima i na naslovcima partitura.

23 Naslov na popisu: „Popis djela Silvija Bombardellija po vremenu postanka”.

24 Naslov na popisu: „Relativno kompletni popis kompozicija S. B.-a”.

25 Naslov na popisu: „Popis većih djela S. B. koji se nalaze u kućnoj zbirci (1991. g.)”.

26 U: Knjižnica UMAS, Zbirka Škunca.

27 Usp. D. ADAM (sastavila): Kronološki popis kompozicija Silvija Bombardellija, 426–429.

28 Usp. D. ADAM (sastavila): Kronološki popis članaka i eseja Silvija Bombardellija, 429–431.

29 U: Knjižnica UMAS, Zbirka Škunca.

Popisi koji se odnose na pohranu ili darivanje građe vremenskog su raspona od 1977. do 1991. godine. Neki od njih sadrže samo popise Bombardellijevih skladbi (primjer je „Popis partitura i notnih dionica u kazališnoj arhivi – Split 26. 8. 1991.“), a neki su rađeni radi popisivanja darovane građe određenim knjižnicama (primjer „Popis djela predanih Naučnoj biblioteci u Splitu u lipnju 1990.“). Potrebno je spomenuti i popis koji nije upisan u ovaj početni niz, a također je pronađen u ovim materijalima, jer se odnosi na građu koju je, kako navodi Bombardelli, u pet paketa poslao Univerzitetskoj biblioteci „Svetozar Marković“ u Beogradu 1979. godine. U pismu Biblioteci, uz popis darovane građe, traži da se prijavi primitak pošiljke i da mu se naknadno pošalju podaci o klasifikaciji djela i načinu pohrane u depozitima. Na kraju, na dnu lista, dodaje bilješku da nikada nije dobio odgovor o primitku pošiljke i pohrani građe.

Sudeći prema pismu upućenom Mirjani Škunca i pedantnim bilješkama (puni nazivi i opis djela, broj i točni datumi pisanja bilješki) pretpostavka je da su svi navedeni popisi rađeni radi informacije o dostupnosti njegovih djela u određenim ustanovama ili privatnim zbirkama. Pretragom mrežnih kataloga knjižnica navedenih u popisima (dostupni su mrežni katalogi Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu i Sveučilišne knjižnice u Splitu) može se utvrditi da je većina građe s popisa dostupna korisnicima. Teško je, međutim, utvrditi koji su primjerci katalogizirane građe (i jesu li uopće) darovi s Bombardellijeva popisa, s obzirom na to da se ne može naći točan zapis o darovima na svakoj publikaciji zasebno.

Popis skladbi Silvija Bombardellija u Zbirci Bombardelli

Zbirka Bombardelli sadrži trinaest tiskanih i uvezanih notnih izdanja (partitura) skladbi Silvija Bombardellija i nekoliko neuvezanih fotokopija autografa partitura. Nema izvedbenih dionica. Sam skladatelj u pismu Mirjani Škunca istaknuo je izvore koje smo prethodno citirali, da je na više adresa poslao one partiture čije je prijepise ili fotokopije imao, tako da su u Knjižnici UMAS-a pohranjene samo tiskane partiture i neuvezane fotokopije neobjavljenih partitura. Ove partiture možemo podijeliti u dvije skupine, tj. na partiture koje nemaju nikakvih ispravki ni napomena i na one koje ih imaju. Upravo su ove partiture s ispravcima dragocjene za daljnje proučavanje i objavljivanje Bombardellijevih djela. U njima nalazimo rukom unesene manje ispravke i dodatke, napomene o izvedbama i verzijama skladbe te priređene drugačije varijante skladbe.

Sve naslove iz Zbirke nalazimo na više Bombardellijevih popisa iz kojih smo upotpunili podatke o svakom djelu. Te podatke, koje ne nalazimo na partiturama pohranjenima u Knjižnici UMAS-a, naveli smo pod rednim brojevima s popisa u nastavku. Koristili smo se četirima popisima iz Zbirke Škunca, koje smo već naveli u Bombardellijevu popisu i dvama popisima koje su objavili Dunja Adam (1989.) i Ivan Bošković (1968.). Djela su kronološki popisana.

- 1) Kronološki popis članaka i eseja Silvija Bombardellija³⁰ =
 1. Relativno kompletni popis kompozicija S. B.-a,
 - 2) o. Popis djela po vremenu postanka,
 - 3) Popis kompozicija od „Adama i Eve“ (1966) dalje
 - 4) 2. Popis većih djela koja se nalaze u autorovoj zbirci
 - 5) Popis skladaba, članaka i kritika, te dirigentskog repertoara Silvija Bombardellija³¹

Javna ptica: poema – suita u osam³² minijturnih stavaka za solo recitatora, recitativni kvintet (sopran, alt, tenor, bariton, bas) i mali orkestar na tekst Milana Dedinca Beograd: 1939. Druga redakcija: Split, 1968.³³ Split: [Čakavski sabor, 197...] (Tisak: Birotehnika, Zagreb) 54 str., 44 cm.

- 3) (orig. Bgrd. 1939) druga redakcija 1968 konačna 1975 / praižvedba / prva izvedba konačne verzije Bgrd. 1976
- 5) Javna ptica. Suita u sedam stavaka za minijturni orkestar i solo recitatora na stihove Milana Dedinca. Skladana u Beogradu godine 1939. Neizvedeno.

Plameni vjetar: za orkestar i recitativni kor, tekst prema istoimenom pjesmi Miroslava Krleže (Redakcija) Split: maj, 1975. (Original) Beograd: januar, 1940.³⁴ Split: [Čakavski sabor, 197...] (Tisak: Birotehnika, Zagreb) 108 str., 44 cm.

Na naslovnici partiture piše: „Korekture, dopune i VI–DE maj 1976 / (ove izmjene i skokove potrebno je unijeti u B[eo]gr[a]d[ski] materijal, tj. u ork[estarske] dionice Umjetničkog ansambla JNA, Beograd)“

U notama je pronađen list u originalnom rukopisu autora s naslovom „Plameni vjetar: struktura – periodizacija“ u kojemu se donosi pregled broja taktova, mjera i metra (vidi Sliku 5).

30 D. ADAM (sastavila): Kronološki popis članaka i eseja Silvija Bombardellija, 429–431.

31 I. BOŠKOVIĆ: Popis skladaba, članaka i kritika, te dirigentskog repertoara Silvija Bombardellija, 22–27.

32 Popis br. 1: „Suita u sedam stavaka za minijturni orkestar i solo recitatora na stihove Milana Dedinca, Beograd, 1939.–NEIZVEDENO.“

33 Popis br. 1 i 2: „konačna praižvedba 1975.“

34 Popis br.1: „Beograd, 1940.–NEIZVEDENO., druga redakcija, Beograd, 1976.“ U popisu br. 2: „praižvedba nove verzije: Beograd, 1976.“

- 1) (druga redakcija) za veliki orkestar i rec. kor - Split, 1975.
- 2) Druga redakcija (original iz 1940) - Beograd, 1976
- 3) orig. Bgrd, 1940, redakcija Split 1975 / simf. stavak na Krležin tekst za ork. i recit. kor / praižvedba nove verzije Beograd. 1976
- 4) original (1939) / original (1975) / I fotokopija (mala) / 12 fotokopija / materijal ostaci
- 5) Plameni vjetar. Simfonijska poema za veliki orkestar i govorni zbor na stihove Miroslava Krleže. Skladano u Beogradu godine 1940. Neizvedeno. [K. Kovačević pogrešno navodi da je Plameni vjetar izveden (*Hrvatski kompozitori i njihova djela*, str. 69).]

Stranac: balet u tri čina

Split: Općinski fond za unapređivanje kulturnih djelatnosti skupštine općine Split (Tisak: Birotehnika, Zagreb)

1 partitura u 3 sveska (138, 163, 201 str.), 32 cm.

Na koricama svih triju svezaka publikacije darovane knjižnici UMAS-a crvenim je flomasterom ispod naslova dodano je originalnim autorovim rukopisom: „korektura”, a na svescima 1 i 3 „išpartane taktice juni 1982 (___?)”.

- 2) Stranac. Balet u četiri čina (sedam slika.) Scenarij prema istoimenoj noveli Petra Šegedina napisao Silvije Bombardelli - Split, 1955
- 4) original (3 knjige) (1954) / 2 fotokopije (išpartane) / 1 klavirski izvadak (prijepis) / 1 klavirski izvadak (Amerika) / 3 fotokop. klavir. izvadak (neuvezane) / 3 komplet fotokop. partitur. (neišpartana) / 1 suita (fotokop) + 1 pomoćna partitura / nekompletne (4 knjige) (1 I čin, 2 III čin) / ostaci dionica-materijala / orkestarske dionice (suita i komplet balet ?)
- 5) Stranac. Balet u četiri čina (sedam slika). Scenarij prema istoimenoj noveli Petra Šegedina napisao Silvije Bombardelli. Skladano u Splitu od prosinca 1954. do ožujka 1955. Partitura dovršena 29. ožujka 1955. Prvi put izveden u Narodnom kazalištu u Splitu 25. siječnja 1956. pod ravnanjem skladatelja. Svoju premijeru „Stranac” je doživio i u Narodnom kazalištu u Osijeku, a baletni ansambl splitskog Narodnog kazališta izvodio ga je na gostovanju u Beogradu i Zagrebu.

Edip: balet u dva čina – četiri slike za orkestar, zbor i recitativni kor, po libretu Živka Jeličića

Split: 1973.

1 partitura u 4 sveska (185, 188 – 287, 186, 191–300 str.), 44 cm.

Napomena na naslovnici: „Završeno u Splitu – mart 1970.”

- 3) praižvedba Spl. ljeto 1971. (balet Sarajevske opere) / premijera 1971. Sarajevo / Fotokop.
- 4) original (2 knjige) (1970) / klavirski izvadak - prijepis

(komplet??) / 1 fotokopija (komplet - 4 knjige) / 1 suita (uvezana) / 1 komplet (sa VI-DE za suitu) / 1 klavirski izvadak original / ostaci partiture / kompletne orkestr. dionice

Sa pazara žena ide..., mali partizanski requiem za sole, zbor, orkestar i recitatora, po istoimenoj pjesmi Živka Jeličića
Split: 1971.

33 str., 30 cm.

Neuvezana fotokopija.

- 1) Sa pazara žena ide..., mali partizanski requiem za tri ženska glasa, mali orkestar, solo rec. – Split, 1970.
- 2) SA PAZARA ŽENA IDE. Mali partizanski requiem za tri ženska glasa, mali orkestar, solo recitativ - Split, 1971
- 3) za tri ženska glasa, mali orh., solo recit. / u tri verzije / praižv. 1971. Tiskano i fotokop.

Sa pazara žena ide..., mali partizanski requiem za klapu (mušku i žensku), 3 solo ženska glasa, recitatora, cl. in B, tr. in C i električne instrumente (orgulje, ritam gitara, bas gitara)

Split: 1971.

37 str., 30 cm.

Neuvezana fotokopija.

Divertimento: za gudački orkestar

Split: [Čakavski sabor, 197_.] (Tisak: Birotehnika, Zagreb)
71 str., 29 cm.

- 1) Divertimento (Drugi gudački kvartet) za gudački orkestar - Split, 1973.
- 3) Divertimento / za gud. ork. preradjen Drugi gud. kvartet. 1973.
- 4) original / stari orh. materijal / 8 fotokopija // II KVARTET / 6 fotokopija
- 5) Drugi gudački kvartet. Skladan u Beogradu u svibnju 1939. Neizvedeno.
O Divertimentu vidi u odlomku u nastavku „Posvete Silvija Bombardellija u glazbenoj zbirci Knjižnice UMAS-a”.

Artikul: (Svud si...) za komorni orkestar

Split: 1976.

40 str., 20 cm.

Napomena: „završio 22 juna”.

Uvezana fotokopija.

- 3) Split 1976. / za komorni ork. / praižvedba Spl. ljeto 1976.
- 4) original (1976) / 5 fotokopija (loše!)

Govorenje Mikule Trudnega svrhu škojih: kantata za zbor a cappella, na tekst Marina Franičevića

Split: [Čakavski sabor, 1976.]

37 str. ; 33 cm.

PLAKENI VJETAR : STRUKTURNA - PERIODIZACIJA

Allegro motorico $(\frac{4}{4} \text{ 3/2})$

4 wood (1 idolejani! ... | 0 - 1 | - 0 2 | 3 - | 0) 1

20 same udarajke (5 x 4 t. = 20) 1

4 wood 2

A $(\frac{3}{4} \text{ 3/2})$

32 tuba (8 x 4 t. = 32) 3

4 wood 3

B $(\frac{3}{4} \text{ 3/2})$

16 folejana (4 x 4 t. ...) 3

C $(\frac{3}{4} \text{ 3/2})$

4 wood [same udarajke] 4

D $(\frac{3}{4} \text{ 3/2})$

4 puhalni (1 x 4 t. ...) 3a

E $(\frac{3}{4} \text{ 3/2})$

4 čift (1 x 4 t.) + 4 čift (1 x 4 t.) + 2 bas ce + 2 violinke (1 x 4 t.) = (3 x 4 t. ...) 2

F $(\frac{3}{4} \text{ 3/2})$

4 corni (1 x 4 t.) + 4 čift (1 x 4 t.) = (2 x 4 t. ...) 3

G $(\frac{3}{4} \text{ 3/2})$

4 fola. (2 x 2 t.) + 4 bas ce (2 x 2 t.) = (2 x 4 t. ...) 3

H $(\frac{3}{4} \text{ 3/2})$

4 čift (1 x 4 t.) + 2 čift (2 x 2 t.) + $\frac{1}{4}$ (2 x 3/2 t.) + $\frac{1}{4}$ (2 x 3/2 t.) + $\frac{1}{4}$ (2 x 3/2 t.) + $\frac{1}{4}$ (2 x 3/2 t.) 1

Allegro ferocio $(\frac{3}{4} \text{ 3/2})$

6 čift (3/2 3/2 3/2 3/2 3/2 3/2) 1

I $(\frac{3}{4} \text{ 3/2})$

6 čift + folejana $\frac{1}{4}$ (2 x 2 t.) + $\frac{1}{4}$ (2 x 2 t.) + $\frac{1}{4}$ (2 x 2 t.) + $\frac{1}{4}$ (2 x 2 t.) + $\frac{1}{4}$ (2 x 2 t.) + $\frac{1}{4}$ (2 x 2 t.) + $\frac{1}{4}$ (2 x 2 t.) + $\frac{1}{4}$ (2 x 2 t.) + $\frac{1}{4}$ (2 x 2 t.) + $\frac{1}{4}$ (2 x 2 t.) + $\frac{1}{4}$ (2 x 2 t.) + $\frac{1}{4}$ (2 x 2 t.) 1

K $(\frac{3}{4} \text{ 3/2})$

3 čift (2 x 2 t.) + 2 čift (2 x 2 t.) + $\frac{1}{4}$ (2 x 2 t.) 1

L $(\frac{3}{4} \text{ 3/2})$

2 čift (2 x 2 t.) 1

Allegro brillante $(\frac{3}{4} \text{ 3/2})$

2 čift (2 x 2 t.) + 2 čift (2 x 2 t.) + 2 čift (2 x 2 t.) 1

M $(\frac{3}{4} \text{ 3/2})$

6 čift (2 x 2 t.) + 3 čift (2 x 2 t.) 1

Calmandato $(\frac{3}{4} \text{ 3/2})$

3 (2 x 2 t.) + 3 (2 x 2 t.) + 3 (2 x 2 t.) + 3 (2 x 2 t.) + 3 (2 x 2 t.) + 3 (2 x 2 t.) + 3 (2 x 2 t.) + 3 (2 x 2 t.) + 3 (2 x 2 t.) + 3 (2 x 2 t.) + 3 (2 x 2 t.) + 3 (2 x 2 t.) 1

Allegro $(\frac{3}{4} \text{ 3/2})$

4 čift (2 x 2 t.) + 4 čift (2 x 2 t.) + 4 čift (2 x 2 t.) + 4 čift (2 x 2 t.) 1

2 čift (2 x 2 t.) + 2 čift (2 x 2 t.) + 2 čift (2 x 2 t.) + 2 čift (2 x 2 t.) 1

2 čift (2 x 2 t.) + 2 čift (2 x 2 t.) + 2 čift (2 x 2 t.) + 2 čift (2 x 2 t.) 1

2 puhalni (2 x 2 t.) + 2 puhalni (2 x 2 t.) + 2 puhalni (2 x 2 t.) + 2 puhalni (2 x 2 t.) 1

N $(\frac{3}{4} \text{ 3/2})$

12 čift (2 x 2 t.) + 2 čift (2 x 2 t.) 1

Tempo I $(\frac{3}{4} \text{ 3/2})$

5 čift (2 x 2 t.) + 2 čift (2 x 2 t.) + 2 čift (2 x 2 t.) + 2 čift (2 x 2 t.) + 2 čift (2 x 2 t.) + 2 čift (2 x 2 t.) + 2 čift (2 x 2 t.) + 2 čift (2 x 2 t.) + 2 čift (2 x 2 t.) + 2 čift (2 x 2 t.) + 2 čift (2 x 2 t.) + 2 čift (2 x 2 t.) 1

O $(\frac{3}{4} \text{ 3/2})$

4 čift (2 x 2 t.) + 4 čift (2 x 2 t.) + 4 čift (2 x 2 t.) + 4 čift (2 x 2 t.) + 4 čift (2 x 2 t.) + 4 čift (2 x 2 t.) + 4 čift (2 x 2 t.) + 4 čift (2 x 2 t.) + 4 čift (2 x 2 t.) + 4 čift (2 x 2 t.) + 4 čift (2 x 2 t.) + 4 čift (2 x 2 t.) 1

Slika 5. „Plameni vjetar : struktura - periodizacija“

Kantata ima 13 stavaka: 1. Kako žigant, 2. Di su snoge, 3. Škripju škrove, 4. Po sve dneve, 5. Di su snoge, 6. Sve usalo, 7. Osta je rog bez uja, 8. Ča san steko, 9. Ništo lize, 10. Mladi podivjali, 11. Di su snoge, 12. Karvoplazi, 13. Kako žigant. Na početcima 8 stavaka umetnuti su tekstovi stihova otipkani pisacim strojem.

- 3) Split 1976. / kantata za mješoviti zbor a capella / prai-
zvedba, zbor Spl. opere (Zaninović) / zbor RTZ (Kranjčević,
snimljeno) / zbor Brodosplit (Veršić) / klapa Trogir
- 4) original (1976) / original: zbor + orkestar / 1 fotokop. uve-
zana / 27 fotokopija / 1 (prva) fotokop. / 2 kom.: adaptacija
za muški zbor, 4 razne korekture / Separat: „Po sve dneve“
// GOVORENJE (za klapu) materijal - dionice / 2 fotokop.

Govorenje Mikule Trudnoga svrhu škojih: pučka kantata za mješovitu (4 ženske, 6 muških) klapu, na tekst Marina Franičevića

Dopisano: „Hvar, maj 1977“

U tiskanu verziju kantate za zbor *a cappella* unesene su ispravke notnoga teksta crvenim flomasterom. Na korici ispod naslova autorovim originalnim rukopisom crnim je flomasterom napisano „ZA KLAPU“, a na naslovnoj stranici dopisano je „PUČKA“ kantata i daljnji naziv ispravljen „za mješovitu (4 ženske 6 muških) klapu“. Ispod datuma originalnog izdanja dodano je „Hvar, maj 1977.“, što je vjerojatno vrijeme kada su napravljene ispravke i priređena partitura za novi sastav. Načinjene su i dvije fotokopije ove verzije skladbe tako da su provedeni ispravci u originalnoj partituri za mješoviti zbor.

Manifest I: prolog za „Bauka“ za recitativni kor i orkestar Split: Marksistički centar, 1977. (Tisak: Birotehnika, Zagreb) 55 str., 47 cm.

Napomena na dnu naslovnice: Komunistički manifest: „Bauk kruži Europom“.

- 1) i 2) MANIFEST. Prolog za „Bauka...“ za simfonijski
orkestar i recitativni kor Split, 1977.
- 3) Split 1977 / prolog za „Bauka...“ / simf. ork. i recit kor /
prai-
z. Spl. lje-
to 19_? /
prva izv.
Zgrb. festi-
v. rev.
pjesme 19_?

DO – DECA..., školske minijature za razne solo instrumente i ansamble.

Split: 1979.

46 str., 29 cm.

Fotokopija autografa

- 3) Split 1979 / školske minijature za razne solo instru-
mente i ansam / prai-
zvedba Split 1980 Muz. rad. HNK

1. KAKO ŽIGANT

Slika 6. Prva stranica partiture *Govorenje Mikule Trudnoga svrhu škojih* za mješovitu klapu s unesenim ispravkama sloga

Carillon: drugi klavirski kvintet

Split: 1981.

133 str., 21 cm.

Fotokopija autografa.

- 2) Carillon. Klavirski kvintet 1981., za klavir i gudače 1983.
- 3) klavirski quintet 1981. / za gudače i klav. 1983. / prai-
z. a) Split 1983. b) Zagreb 1983. (Bareza)
- 4) original (1983) / fotokopija / orkest. dionice

Posvete Silviju Bombardelliju

Značajan dio Zbirke Bombardelli sadrži publikacije s vlastoručno pisanim posvetama koje je skladatelj dobivao na dar. Ovdje se navode publikacije koje su darovali autori ili urednici publikacija. Njihovim pregledom može se stvoriti određena slika odnosa u glazbenim krugovima Hrvatske i

Jugoslavije sredinom 20. stoljeća. One ostaju kao svjedočanstva prijateljstava, uvažavanja i razmjene misli i djela suvremenika.

Mogu se izdvojiti vlastoručne posvete Ljube Stipišića (1938. – 2011.) melografa, aranžera, skladatelja i dirigenta, koji na naslovnici svog djela *Zaplakalo dite na žudinski kanap: za sole i muški zbor a capella*³⁵ piše:

Poštovanom maestru Silviju Bombardelliju uz osobito štovanja, Ljubo Stipišić, Split, 10 svibnja 1981 g.

U ovoj tiskanoj partituri priloženo je i pismo Ljube Stipišića istog datuma:

Poštovani maestro Silvije! Evo, tiskara je konačno izrodila i ovu moju dičicu. S radošću Vam je dostavljam uz iskrene želje za dobro zdravlje uz osobit pozdrav, Ljubo, Split 10. svibnja 1981. g.

Uz još jednu publikaciju koju je darovao Bombardelliju, pronađeno je i pismo:

Poštovani Maestro! Evo „Intrada“³⁶ i primjerka kompletne „Dalmatine“ (u cijelosti je jedino izvodi klapa „TROGIR“ i zbor muz. škole „J. Hatze“). Grupa koja se ne može upustiti u teže materijale savjetujem da se oproba s kompozicijama: 1) Dvi mi ruke u vrj sviju, strana 11, 2) Ma posta slip ol' ubogi, strana 18, Ako ima grupa dobre tenore: 3) Zlata jemaš, dare primaš, strana 16

Zdravlja uz srdačan pozdrav, želi Vam Ljubo

Na naslovnici ove publikacije piše: „Maestru Silviju Bombardelliju u znak osobitog štovanja, Ljubo Stipišić, Split, 12. svibnja 1981. g.“

Ivan Brkanović (1906. – 1987.), hrvatski skladatelj i profesor glazbe, na korici svojega djela *Concertino za gudački orkestar*³⁷ piše:

Prijatelju Silviju Bombardelliju da se sjeti kad staviti ovo moje prvo djelo na svojim repertoirima jer sam uvijek bio zadovoljan solidnim i poštenim radom njegovim.

Ivan Brkanović, Zgb 27/I 1958.

35 Ljubo STIPIŠIĆ: *Zaplakalo dite na žudinski kanap: za sole i muški zbor a capella*, Split: Samoupravna interesna zajednica u oblasti kulture općine Split, 1980.

36 Ljubo STIPIŠIĆ: *Intrada*: 19 vokalnih kompozicija na čakavsku poeziju Lj. St. za muški zbor a capella, Split: RO „Antiša Vučićić“, 1981.

37 Ivan BRKANOVIĆ: *Concertino za gudački orkestar*, Zagreb: Savez kompozitora Jugoslavije i Udruženje kompozitora Hrvatske, 1957.

Jakov Gotovac (1895.–1982.), hrvatski skladatelj i operni dirigent, na naslovnici svojega djela *Rizvan-aga: pjesma rugalica za bariton i orkestar, op. 19*³⁸ piše: „Kolegi, Silviju Bombardelli, uz mnogo dobrih želja, J. Gotovac, Zagreb, 1962.“ Također na naslovnoj stranici publikacije *Zborovi a capella*³⁹ stoji posveta: „Dragom kolegi, drugu Silviju Bombardelli-u na sjećanje, J. Gotovac, Zagreb, 1978.“

Dinko Fio (1924.–2011.), hrvatski skladatelj, melograf, dirigent, pjevač i zborovođa u tiskanom notnom izdanju *Dalmatinske pjesme: jednostavne obradbe za mješoviti zbor, zapisi sa otoka Hvara, Korčule, Lastova, Mljeta, Šolte, Visa i Dubrovnika*⁴⁰ na naslovnoj stranici piše: „Poštovanom drugu Silviju Bombardelli-u, Dinko Fio“, a na drugom istom primjerku: „Zahvaljuje Dinko Fio“. U gornjem desnom uglu stoji vlastoručni *ex libris* „S. Bombardelli, april 1974.“

I drugi skladatelji i autori darovali su Bombardelliju vlastite skladbe i knjige s posvetom, a među njima su Lovro Županović, Branko Karakaš, Ferdinand Pomykalo, Mario Gjuranec, Jerko Bezić.

Posvete Silvija Bombardellija u glazbenoj zbirci Knjižnice UMAS-a

U Zbirci Škunca u Knjižnici UMAS-a čuvaju se dvije notne publikacije s vlastoručnim posvetama Silvija Bombardellija. Pisao ih je kolegi glazbeniku Josipu Škunci⁴¹ na tiskanim izdanjima svojih skladbi *Divertimento* i Drugi gudački kvartet. Riječ je o varijantama iste skladbe, koja je skladana u Beogradu u svibnju 1939. godine kao *Drugi gudački kvartet*,⁴² prvi put tiskana prerađena za gudački orkestar pod nazivom *Divertimento* i nekoliko godina poslije opet pod nazivom *Drugi gudački kvartet* u nizu *Ars Croatica*, Društva hrvatskih skladatelja u Zagrebu 1979. godine.

38 JAKOV GOTOVAC: *Rizvan-aga: pjesma rugalica za bariton i orkestar, op. 19*, izvadak uz pratnju klavira, Zagreb, vlastita naklada, 1962.

39 JAKOV GOTOVAC: *Zborovi a capella*, Zagreb: Prosvjetni sabor Hrvatske, 1975.

40 D. FIO: *Dalmatinske pjesme: jednostavne obradbe za mješoviti zbor, zapisi sa otoka Hvara, Korčule, Lastova, Mljeta, Šolte, Visa i Dubrovnika*, Zagreb: vlast. nakl., 1972.

41 ŠKUNCA, JOSIP (OTOČAC, 1937.), violinist i pedagog. „Od 1971. djeluje u Splitu: koncertni je majstor opere i pedagog u školi Josipa Hatzea. Osniva (i deset godina vodi) Splitski gudački kvartet i komorni orkestar kojega je umjetnički voditelj i koncertni majstor. Od 1979. docent je na kolegiju violine Muzičke akademije u Zagrebu (područno odjeljenje u Splitu) a od 1996. kao izvanredni profesor vodi kolegije violine, komorne glazbe, orkestarskih dionica i orkestra na odjelu glazbe na Umjetničkoj akademiji u Splitu.“ Dostupno na: https://v2.mladvirtuozoi.org/wp-content/uploads/2023/09/MV_2015.pdf (pristup 2.10.2024.)

42 Usp. I. BOŠKOVIĆ: Popis skladaba, članaka i kritika te dirigentskog repertoara Silvija Bombardellija, 23.

Iz posveta i napomena na pohranjenim materijalima saznajemo tijekom njihova nastanka i vrste promjena, koje nisu potpuno jasne iz objavljenih i neobjavljenih popisa skladbi Silvija Bombardellija. Ovime se pokazuje koliko je bila dragocjena komparacija materijala koji pripadaju dvjema zbirkama u Knjižnici UMAS-a, Zbirci Bombardelli i Zbirci Škunca.

Na prvoj publikaciji (po godini darivanja), *Divertimentu*, na predlistu piše: „Josipu Škunca / Split juni 1976 / autor”. Na naslovnici, ispod naslova u zagradama Bombardelli dodaje crvenim flomasterom: „fotokopija originalne partiture”,⁴³ a na predzadnjoj stranici, uz tiskane primjedbe stavlja napomenu da je djelo nastalo u Beogradu 1939. godine. Na zadnjoj stranici uz tiskanu napomenu da su korekture „izvršene u aprilu 1974” dodaje rukom da se one odnose na označena skraćivanja u partituri „skraćivanja (VI-DE)”. Na istoj stranici dodaje: „Komp. 1939 u Beogradu kao gud. kvartet („II gudački kvartet’). Dionica Cb. napisana (dopisana) pred nekoliko godina za izvedbu ‚Divertimenta’ (gud. orkestar)”. Iz ove napomene saznajemo da postoji dionica kontrabasa za izvedbu u sastavu gudačkog orkestra koja nije tiskana u partituri *Divertimenta*. Iz svega navedenog može se zaključiti da je *Drugi gudački kvartet* prerađen 1973. godine za gudački orkestar i da su originalne („stare”) dionice za orkestarsku izvedbu bile pohranjene u autorovoj zbirci. Tiskana partitura *Divertimenta*, premda za gudački orkestar, tiskana je bez dionice kontrabasa, pa prema dopisanoj napomeni na naslovnici i tiskanim primjedbama na ćirilici, mogli bismo zaključiti da je ova partitura fotokopija autografa za gudački kvartet iz 1939. godine. Zbog toga bi trebalo usporediti dionice za orkestar kako bi se utvrdilo u kojoj su mjeri izvršene promjene 1973. godine. *Divertimento* je tiskan između 1974. (tiskana godina izvršenih promjena) i 1976. godine (godina posvete Josipu Škunci), a promjene o kojima je riječ odnose se na veći broj izostavljanja taktova koji su označena sa VI-DE u tiskanom materijalu. Tiskano izdanje *Drugog gudačkog kvarteta* u nizu *Ars Croatica* 1979. godine razlikuje se od *Divertimenta* samo u tome što su izostavljeni svi taktovi koji su u *Divertimentu* bili označeni za ispuštanje i što je kvartet iznova notografran.

Druga Bombardellijeva posveta napisana je 1979. godine na poleđini korica *Drugog gudačkog kvarteta*: „Velikom gudačkom kvartetu / prvim interpretima ove kompozicije / sa zahvalnošću / autor”. Ponukani ovim posvetama razgovarali smo s Josipom Škuncom, osnivačem Splitskog gudačkog kvarteta, koji potvrđuje Bombardellijeve navode

da jesu bili prvi interpreti ovog djela.⁴⁴ Splitski gudački kvartet osnovan je 1972. godine i *Divertimento* je bila jedna od prvih kompozicija koju su izvodili. Prisjeća se da su je često izvodili na koncertima i turnejama, ali da ne postoji nijedan dokumentirani zvukovni zapis tih izvedbi, kao i mnogih drugih djela koja su se izvodila u tom razdoblju. Josip Škunca dodaje da je Zagrebački kvartet kasnije snimio ovo djelo. U Zbirci Škunca sačuvana je i uvezana fotokopija s naslovom *Divertimento za gudače*, koja je identična fotokopiji tiskanog *Divertimenta*. Na kraju ove partiture piše: „korekture olovkom i crvenim flomasterom izvršene su aprila 1974”. Ove korekture uključuju izostavljanja taktova, koja su označena u tiskanom izdanju *Divertimenta*, ali uz njih i metarske oznake taktova, promijenjena fraziranja i poteze gudalom koji se razlikuju od obaju tiskanih izdanja.

Slika 7. Prva stranica fotokopirane partiture *Divertimenta za gudače* iz Zbirke Škunca

43 Bombardelli u svojim popisima izdanja partitura tiskanih autografa često naziva *fotokopijom originalne partiture*.

44 Razgovor s Mirjanom Škunca i Josipom Škuncom u Knjižnici UMAS-a vodile su Žana Siminiati Violić i Maja Džaja Krile u Knjižnici UMAS-a, 3. 10. 2024. godine.

Zaključak

Ovim radom htjeli smo predstaviti Zbirku Bombardelli u knjižnici Umjetničke akademiju u Splitu, pri čemu nam je za komplementarne i komparativne svrhe poslužila i Zbirka Škunca. Obje zbirke pohranjene su u Knjižnici UMAS-a i dostupne su za daljnja proučavanja glazbenog stvaralaštva Silvija Bombardellija, njegova publicističkog rada i misli o glazbi. Zbirka je obrađena u cijelosti i virtualno predstavljena u Metelwin programu, mrežnom katalogu Knjižnice UMAS, čime je omogućeno njezino povezivanje s drugim dijelovima ostavštine u jedinstvenu cjelinu. U radu smo nastojali prikazati sadržaje koji nisu vidljivi u mrežnom katalogu kako bi bili korisni zainteresiranim korisnicima i istraživačima ove Zbirke, a naznačenim temama nastojali smo ukazati na više potrebnih daljnjih istraživanja ostavštine Silvija Bombardellija.

Bibliografija

Spomenute knjige i note u radu iz Zbirke Bombardelli nisu popisane u bibliografiji. Njihovi podatci mogu se pronaći u mrežnom katalogu Knjižnice UMAS-a: (<https://library.foi.hr/lib/booksearch.php?B=418&H=&E=&V=&ZBI=B>).

- *** Darovi za zbirke : smjernice za knjižnice. // Darovi za zbirke : smjernice za knjižnice. Upute za izradbu smjernica za izgradnju knjižnične zbirke primjenom modela Conspectus. Međunarodna posudba i dostava dokumenata: načela i smjernice za postupanje. Model nacionalnog pravilnika za međuknjižničnu posudbu. Zagreb: Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2010, 13–45.
- ADAM, Dunja (sastavila): Kronološki popis članaka i eseja Silvija Bombardellija, *Mogućnosti*, 37 (1989) 5–6, 429–431.
- ADAM, Dunja (sastavila): Kronološki popis kompozicija Silvija Bombardellija, *Mogućnosti*, 37 (1989) 5–6, 426–429.
- AJANOVIĆ, Ivona: Bombardelli, Silvije, *Hrvatski biografski leksikon*, sv. 2, Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1989., 120–121 (Mrežno izdanje dostupno je na poveznici: <https://hbl.lzmk.hr/clanak.aspx?id=2345>)
- BABIĆ SIRIŠČEVIĆ, Mirjana: Elementi kontinuiteta u djelima splitskih skladatelja Silvija Bombardellija, Rubena Radice, Frane Paraća i Olje Jelaska, u: Jelena Hekman (gl. ur.): *Hrvatska glazba u XX. stoljeću*, Zbornik radova sa znanstvenoga skupa održanog u palači Matice hrvatske 22–24. studenoga 2007., Zagreb: Matica hrvatska, 2009., 53–74.
- BALIĆ, Vito: *Melodijske značajke splitskog glazbenog stvaralaštva*, doktorska radnja, Split: Umjetnička akademija, 2013.
- BOMBARDELLI, Silvije (prir.): Fragmenti iz dosadašnjih biltena (A), O dalmatinskoj pučkoj pjesmi, *Bilten FDK-Omiš*, br. 9, 1973., 2–8.
- BOMBARDELLI, Silvije: *Extempore*, Split: Čakavski sabor, 1973.
- BOMBARDELLI, Silvije: Neke karakteristike gradske dalmatinske pjesme, *Bilten FDK-Omiš*, br. 1, 1970., 14–21. Ponovljeno u: *Mogućnosti*, 27 (1980) 6, 606–610; i djelomično u: Herci Ganz: *Festival dalmatinskih klapa Omiš 1967–2016*, Omiš: Festival dalmatinskih klapa, 2017., 51.
- BOMBARDELLI, Silvije: Pred 7. Festival dalmatinskih klapa, *Bilten FDK-Omiš*, br. 6, 1973., 2–11.
- BOMBARDELLI, Silvije: Od mora do Durmitora. Skica za partizansku (auto)biografiju, fragmenti iz bilježaka, u: Andrija Tomašek (gl. ur.): *Muzika i muzičari u NOB*:

- zbornik sećanja*, Beograd: Savez organizacija kompozitora Jugoslavije [etc.], 1982., 36–59.
- BOMBARDELLI, Silvije: *DO – DECA...*, (školske) minijature... (fotokopija rukopisa), Split: 1979.
- BOMBARDELLI, Silvije: Od mora do Durmitora. Skica za partizansku (auto)biografiju: fragmenti iz bilježaka, u: Andrija Tomašek (gl. ur.): *Muzika i muzičari u NOB*, Beograd: Savez organizacija kompozitora Jugoslavije i dr., 1982., 36–59.
- BOŠKOVIĆ, Ivan: Popis skladaba, članaka i kritika Silvija Bombardelli, *Mogućnosti*, 13 (1966) 7, 731–742.
- BOŠKOVIĆ, Ivan: Popis skladaba, članaka i kritika te dirigentskog repertoara Silvija Bombardellija, u: Bogdan Buljan i Tomislav Kuljiš (ur.): *Splitska scena, list Narodnog kazališta u Splitu*, Split: Narodno kazalište, 1968., br. 2, 22–36.
- [BULJAN], [Bogdan]: Silvije Bombardelli, u: Bogdan Buljan i Tomislav Kuljiš (ur.): *Splitska scena, list Narodnog kazališta u Splitu*, Split: Narodno kazalište, 1968., br. 2, 5–10.
- DOBROTA, Snježana: Silvije Bombardelli: „Carpet Snakes“, balet, *Bašćinski glasnik*, knj. 5, 1996., 253–284.
- GLIGO, Nikša: Avangarda – ideologija – ekstemporacija: *Ekstempore* Silvija Bombardellija 23 godine poslije, u: Eva Sedak (ur.): *Između moderne i avangarde. Hrvatska glazba 1910–1960*, Radovi s muzikološkog skupa održanog u Zagrebu, 13.–14. 12. 1996., Zagreb: Hrvatsko muzikološko društvo, 2004., 85–90.
- GORMAN, Michael: Collection development in interesting times: a summary, *Library collections, acquisitions and technical services*, 27(4), (2003), str. 459.
- KARDUM, Aleksandra: *Pregled razvoja stvaralačkog stila S. Bombardellija*, diplomski rad, Split: Fakultet prirodoslovno-matematičkih znanosti i odgojnih područja, 1995.
- KOVAČEVIĆ, Krešimir: *Hrvatski kompozitori i njihova djela*, Zagreb: 1960., str. 67–75.
- KOVAČEVIĆ, Krešimir: Bombardelli, Silvije, *Muzička enciklopedija*, 1, Zagreb: J ugoslavenski leksikografski zavod, 1971., 217.
- KOVAČEVIĆ, Krešimir – KRPAN, Erika: *Hrvatsko društvo skladatelja: 1945.–1995.*, Zagreb: Hrvatsko društvo skladatelja, 1995., 52–53.
- KOVAČIĆ, Mihaela: Kroz online katalog do imaginarnih zbirki: primjer kulturne baštine SKS, *Vjesnik bibliotekara Hrvatske*, 56 (2013) 1/2, 263.
- KULJIŠ, Tomislav: Izvodi iz kritika i osvrt na umjetnički rad Silvija Bombardellija, u: Bogdan Buljan i Tomislav Kuljiš (ur.): *Splitska scena, list Narodnog kazališta u Splitu*, Split: Narodno kazalište, 1968., br. 2, 38–61.
- KUZMANOVIĆ, Mila: *Silvije Bombardelli – prilozi za istraživanje*, diplomski rad, Zagreb: Muzička akademija, 1997.
- MIROŠEVIĆ, Josip: Silvije Bombardelli (povodom pedesetogodišnjice života), *Mogućnosti*, 13 (1966) 7, 719–731.
- PAJKOVIĆ, Miloš (odg. ur.): *Bibliografija izdanja u narodnooslobodilačkom ratu 1941–1945*, Beograd: Vojno-istorijski institut, 1964., 148–149.
- PETR BALOG, Kornelija – KUZMIĆ, Mia: Prilozi metodologiji vrednovanja knjižničnih zbirki, *Knjižnica*, 64 (2020) 1–2, 12.
- SIRIŠČEVIĆ, Mirjana: Dekafonski sustav Silvija Bombardellija, *Bašćinski glasnik*, knj. 3, 1994., 187–196.
- TADIN, Anamarija: Analiza skladbe *Misečina* Silvija Bombardellija i obrada za kvartet saksofona, *Bašćinski glasnik*, knj. 14, 2019., 123–149.
- TURKALJ, Nenad: Silvije Bombardelli, skladatelj mediteranskog okružja, *Mogućnosti*, 37 (1989) 5–6, 408–426.

Summary

The Silvije Bombardelli Collection in the Library of the Arts Academy in Split

The Silvije Bombardelli Collection in the Library of the Arts Academy in Split represents the part of the composer's personal library that has been bequeathed to the Library by his widow Dunja Adam. The Collection comprises valuable materials, from books and manuscripts to music scores and magazines. As such, it is a matter of interest to researchers of contemporary music heritage and Bombardelli's artistic activity and influence. The composer's comments and interventions into the scores provide new information, and reveal the genesis of different variants of the same music pieces. His personal markings, annotations, and thoughts written in the margins of the books offer a deeper insight into the musical themes he was taken with, and give added value to the Collection. The dedications written by different authors who had presented their own publications to Bombardelli, which also make part of the Collection, shed light on his relationships with his contemporaries and the sociocultural climate in which he lived. The paper provides a complete list and full description of Bombardelli's music pieces from the UMAS Library, in order to make them available for performance and modern publication. For the purposes of complementary and comparative approach, the authors have used the Škunca Collection (also in the UMAS Library), which contains precious information about the Bombardelli's life and creative career.

The Bombardelli Collection has been completely catalogued and presented virtually in the Metelwin programme of the UMAS Library web Catalogue, which has finally made its merging with the rest of the Bequest into a unique whole possible. This paper presents the content which is not visible on the web pages of the Catalogue, making it accessible to researchers and other users. By opening the analysed topics, the authors point out the need for further research into the Bombardelli Collection.

Keywords: *Silvije Bombardelli, Bombardelly Collection, Škunca Collection: Library of the Arts Academy in Split, scores, musical legacy*